

Meliza Takala

**PSYKOLOGI PÄIVÄKODISSA - matalan kynnyksen palvelun
kehittäminen Kalajoella**

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaaliala, Toukokuu 2013

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Ylivieskan yksikkö	Aika Toukokuu 2013	Tekijä/tekijät Meliza Takala
Koulutusohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma		
Työn nimi Psykologi päiväkodissa – matalan kynnyksen palvelun kehittäminen Kalajoella		
Työn ohjaaja Leena Raudaskoski		Sivumäärä 33+5
Työelämäohjaaja Jussi Tukiainen		
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli saada esiin Päiväkotia Puolukan vanhempien näkemys uudesta psykologipalvelusta päiväkodin yhteydessä. Pyrkimys oli myös saada viitettä sen ennaltaehkäisevästä vaikutuksesta.</p> <p>Tavoitteena oli myös, että tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää, kun mietitään palvelun tulevaisuutta ja kehitystä.</p> <p>Uuden palvelumuodon tarkoitus oli tuoda palvelu asiakkaan luokse, se olisi matalan kynnyksen palvelu. Päiväkodin lasten vanhemmille annettiin mahdollisuus käydä psykologin kanssa keskustelemassa oman lapsensa hakemisen yhteydessä, jolloin lapsen hoito samalla hoituisi luonnollisesti.</p> <p>Tutkimukseni oli kvantitatiivinen, joka toteutui kyselylomakkeella, joita jaettiin Puolukan lasten vanhemmille. Käytin tutkimuksessani myös haastattelumenetelmää. Haastattelin Puolukan päiväkodin johtajaa sekä lastentarhanopettajaa. Lisäksi haastattelin myös perheneuvolan psykologia. Näin sain tutkimukseeni monta eri näkökulmaa, samalla kun tutkimus kuitenkin pysyi hyvin rajatulla alueellaan. Teoriaa käsittelin palvelujärjestelmän, lain, vanhemmuuden, päiväkodin ja perheneuvolan kautta.</p> <p>Tutkimuksessa nousi yhteinen ymmärrys siitä, että palveluita, ja niiden kehittämistä tarvitaan perheille. Vaatimukset ovat nykyään lasten vanhemmille kovat ja he tarvitsevat yhteiskunnan tukea. Palvelu koettiin hyvänä ja ennaltaehkäisevänä työmuotona sekä vanhempien, että henkilökunnan puolelta. Lisäksi palvelulle toivottiin kehitystä sekä jatkuvuutta.</p>		
Asiasanat Ennaltaehkäisevä työmuoto, palvelukehitys, perheneuvola, psykologi, päiväkotia, vanhemmuus		

ABSTRACT

CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	Date May 2013	Author Meliza Takala
Degree programme Bachelor of Social Services		
Name of thesis Psychologist in kindergarten – Developing a low threshold service in Kalajoki		
Instructor Leena Rausaskoski		Pages 33+5
Supervisor Jussi Tukiainen		
<p>The aim of the thesis was to bring forward the views of the parents of children in Puolukka kindergarten on the new psychologist service available in the kindergarten. The aim was to get suggestions of the precautionary impacts of the service. The research aim was also that the findings could be used when thinking about the future of the service and how the service could be improved.</p> <p>The purpose of the new service, was to bring the service close to the client, so that it would be a low threshold service. Parents was given a possibility to go and talk with a psychologist when they came to pick up their kids, thus they would easily have child care arranged for that time.</p> <p>This thesis was quantitative and carried out using a questionnaire, but the kindergarten manager, the kindergarten teacher and the psychologist were interviewed. This way many different points of were considered but at the same time the focus of the thesis remained on the outlined topic. The theory section focused on the service system, legislation, parenthood, kindergarten and the family counselling center.</p> <p>Some things stood out in the research. The families do need the service and the service it needs to be developed. The pressure on parents is hard today, and they need the support of society. The experience of the service was good and both, the parents and workers considered it as a precautionary way to work. They hope that the new service would continue.</p>		
Key words Parenthood, kindergarten, family counselling center, precautionary work, service development		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	5
2.1 Aiheen valinta ja tutkimuksen aikataulu	5
2.2 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat	6
2.3 Aikaisemmat tutkimukset	6
2.4 Keskeiset käsitteet	8
3 VANHEMMUUS SUOMESSA	10
3.1 Laki ja perhepolitiikka Suomessa	10
3.2 Riittävä vanhemmuus ja vanhempana jaksaminen	12
4 PÄIVÄKOTI PUOLUKAN TOIMINTA	15
4.1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	15
4.2 Kasvatuskumppanuus	17
5 PERHENEUVOLAN TOIMINTA	19
5.1 Mitä perheneuvola on?	19
5.2 Ennaltaehkäisevää työtä eri muodoissa	21
6 TUTKIMUSTULOKSET	22
6.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	22
6.2 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen kulku	23
6.3 Lomakkeella saadut tulokset	24
6.4 Psykologin ja päiväkodin johtajan rooli ennaltaehkäisevässä työssä	28
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	32
LÄHTEET	
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Vanhemmuuteen kohdistuu nykyisin monenlaisia paineita. Perheellisten on haasteellista sovittaa yhteen työ- ja perhe-elämä. Yhteiskunnan palvelujen ja tukien kehittämisessä tärkeä näkökulma on ennaltaehkäisevä työ. Mitä palveluita ja tukimuotoja voidaan tarjota ennen kuin ongelmat tai murheet ovat liian suuria ja painavia? Tavoitteena on välttyä raskaalta, korjaavalta työltä myöhemmin.

Syksyllä 2011 Kalajoella aloitti pilottiryhmä kokeilemaan uudenlaista psykologipalvelua päiväkotiki Puolukassa. Palvelun tarkoitus on olla matalankynnyksen palvelu, jossa tarjotaan vanhemmille mahdollisuutta keskustella psykologin kanssa samalla, kun lasta haetaan hoidosta päivän päätteeksi.

Tutkimuksen tarkoituksena on saada selville, miten vanhemmat ovat kokeneet uuden palvelun ja kartoittaa palvelun ennaltaehkäisevää vaikutusta. Kyselylomake jaettiin kaikille päiväkotiki Puolukan vanhemmille keväällä 2012, jolloin palvelua oli ollut tarjolla yhden lukuvuoden verran.

Tutkimuksessa haastateltiin lastentarhaopettajaa, päiväkodin johtajaa sekä perheneuvolan psykologia. Tarkoituksena oli saada mm. heidän näkökulmiaan kyseisestä psykologipalvelusta ja päiväkotitoiminnasta. Aiheesta ei ole aikaisemmin tehty tutkimusta.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Aiheen valinta ja tutkimuksen aikataulu

Minulle tutkimusaiheen valinta kehittyi työharjoitteluni aikana, jonka suoritin Kalajoen sosiaalitoimistossa 2012 vuoden alussa. Samassa talossa sijaitsi perheneuvola, jossa oli syksyllä aloitettu uusi psykologipalvelun muoto. Vanhemmilla oli mahdollisuus saada tavata perheneuvolan psykologia päiväkodilla lapsensa hakemisen yhteydessä, jos heillä oli huolenaiheita tai kysymyksiä liittyen lapseensa tai perheeseensä. Minua kiinnosti tutkia uuden palvelun hyötyä Kalajoen kaupungissa kyselylomakkeen avulla. Otin myöhemmin yhteyttä kyseiseen psykologiin, Jussi Tukiaiseen. Kysyin, mitä mieltä hän on tutkimuksen tarpeellisuudesta. Hän innostui asiasta ja suositteli aiheen valintaa. Keskustelin sekä perheneuvolajohtaja Sari Lehtisen että päiväkotia Puolukan johtajan Sari Liiaksen kanssa ennen kuin menin perusturvajohtaja Anne Mäki-Leppilammen luo tutkimusluvan kanssa. 23.3.2012 sain tutkimukseeni luvan.

Halusin saada tulokset nimenomaan pilottiryhmältä, joten lomakkeen työstäminen alkoi heti. Kysyin mielipiteitä lomakkeen ja kysymysten muodosta sekä päiväkodin johtajalta että psykologilta. Tapasin psykologin sekä perheneuvolan johtajan saadakseni konsultaatiota ja teimme viimeiset muokkaukset yhdessä lopulliseen versioon. Toukokuussa 2012 lomakkeet menivät jakoon ja sain ne takaisin viikon sisällä hyvillä vastausprosentteilla. Kesällä 2012 kävin lomakkeita läpi ja sain hyvän käsityksen tuloksista. Elokuun lopussa alkoi varsinaisen teorian työstäminen. Tutkimuksen valmistumisajankohdaksi on laitettu 2013 vuoden keväälle.

2.2 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat

Tutkimuksen tarkoituksena on saada selville, minkälaista hyötyä uudesta palvelusta on ehkäisevästä näkökulmasta käsin, sekä millä tavalla vanhemmat itse kokivat palvelumuodon. Tuloksia on tarkoitus käyttää arvioidessa palvelun tarpeellisuutta sen jatkuvuuteen ja kehittämiseen. Keskeisimmät tutkimuskysymykset ovat:

1. Mikä on vanhempien kokemus matalan kynnyksen psykologipalvelun tarpeellisuudesta?
2. Mikä on matalan kynnyksen psykologipalvelun tarpeellisuus ja tärkeys ennaltaehkäisevästä näkökulmasta vanhempien tukemisessa?

Kyselylomakkeen tarkoitus on antaa vanhemmille mahdollisuus itse kertoa mielipiteensä. Onko palvelumuoto laskenut kynnystä ottaa yhteyttä ammattilaiseen, ja tahtovatko vanhemmat itse jatkuvuutta palvelulle? Kokevatko vanhemmat, että ilman kyseistä palvelua niin sanotut pienet huolet jäisivät omaksi murheeksi ja mahdollisesti kasvaisivat suureksi?

2.3 Aikaisemmat tutkimukset

En ole löytänyt samanlaista tutkimusta enkä edes viitteitä siitä, että jossain muualla olisi vastaavaa matalan kynnyksen psykologipalvelua ollutkaan. Erilaisia tutkimuksia, joiden aihe jotenkin koskettaa omaa tutkimusta, on kuitenkin runsaasti. Tällainen on esimerkiksi Vesa Kulmalan tekemä pro gradu-tutkimus, "Jokaista ammattiryhmää tarvitaan, jotta voimme toimia täyspainoisesti." Tutkimus käsittelee päiväkotien toimintakulttuuria ja on kasvatustieteen pro gradu- tutkielma. Tutkimus on tehty Jyväskylän yliopiston, varhaiskasvatuksen laitokselle 2003. Tutkimusaineisto kerättiin mm. vuonna 2000 lomakekyselyllä, joka jaettiin päiväkotijohtajille, lastentarhanopettajille ja

lastenhoitajille. Tutkimus osoittaa, että yhteistyötä tarvitaan henkilökunnan välillä, mutta varhaiskasvattajilla on aivan liian kiire, jolloin suurin osa ajasta kuluu arjen pyörittämiseen. Hyvin tärkeää työyhteisössä on työntekijöiden yhteinen kieli ja ihmissuhteisiin liittyvät seikat, kuten esim. läheisyys. Varhaiskasvattajille tulee yhteiskunnalta koko ajan uusia haasteita, joihin ei kuitenkaan ehditä riittävästi paneutua kiireen takia. (Kulmala 2003)

Kulmala käsitteli aiheita, jotka liittyvät yhteen oman tutkimukseni kanssa. Yhteiskunnan muuttuvat vaatimukset ja yhteistyön tärkeys päiväkodin sisällä ovat tällaisia näkökulmia. Yhteistyö laajemmalla tasolla, mm. eri ammattiryhmien välillä on tärkeää. Tällaisia on mm. päiväkodin työntekijöiden ja psykologin välinen yhteistyö.

Toinen tutkimus, joka liittyy omaan työhöni on ”Kohtaamisia päiväkotiarjessa - kehysanalyttinen näkökulma varhaiskasvatustyöhön”, jonka on tehnyt Anna-Maija Puroila. Tutkimusaineisto on kerätty havainnointi- ja haastatteluaineistoista, jotka ovat lähtöisin yhdeksästä eri päiväkodista vuodelta 1997. Analyysin kautta pyrittiin nostamaan esille vakiintuneita toiminta- ja ajattelutapoja, työtä jäsentäviä kehyksiä ja analysoida kehysten dynamiikkaa päiväkodin arjessa. Tuloksena tutkimuksessa nousi esille, että työntekijät tulkitsevat työtään viiden kehyksen - opetuksellisen-, hallinnan-, hoivaavan-, käytännöllisen- ja persoonallisen kehyksen kautta. Puroila tuo esille, että tutkimuksen tuloksista on hyötyä mm. koulutuksiin. Puroilan mielestä tuloksia voi käyttää työyhteisön ja työntekijöiden kehittämiseen. Tutkimus antaa päättäjille, lasten vanhemmille ja muille tahoille mahdollisuuden tutustua päiväkodin arkielämään. (Puroila 2002.)

Puroilan tutkimuksessa nousee selvästi esille palvelun kehityksen osuus. On tärkeää tutkia ja perehtyä myös jo olemassa oleviin palveluihin, jotta saadaan mahdollisuus havaita mahdollisia aukkoja ja kehityksen tarpeita. On myös olennaista nostaa esille, mitkä asiat ovat jo hyvin ja täyttävät asiakkaan tarpeet.

Tämän tyyppiset tutkimukset ovat tärkeitä myös päättäjille, jotta heille muodostuisi kuva yhteiskunnan tilanteesta päätöksiä tehtäessä.

2.4 Keskeisiä käsitteitä

Vanhemmuus. Vanhemmuus on laaja käsite, jota käsittelen vanhemman tukemisen, jaksamisen sekä yhteiskunnan paineiden näkökulmasta. Neuvoja ja kommentteja siitä, miten toimia hyvänä vanhempana, löytyy eri asiantuntijoilta tänä päivänä runsaasti, mutta ongelmaksi muodostuu niiden ristiriitaisuus. Vanhempia kohtaan on tämän päivän yhteiskunnassa paljon ristiriitaisia odotuksia. Perhe-elämään, vanhemmuuteen sekä lapsen ja vanhemman väliseen suhteeseen ovat vaikuttaneet työelämän muutokset, sillä perheen ja työn yhteensovittaminen on tulossa tämän vuosikymmenen keskimmäiseksi haasteeksi. Nykyään ei myöskään välttämättä löydy mummoa läheltä, jolta pyytää apua. Kyseessä on sosiaalisten verkostojen murtuminen. (Kinnunen ja Rönkä 2002, 4-5.)

Päivähoito. Päivähoitoa ja päiväkotia olen tässä työssä käsitellyt pääasiassa uuden matalan kynnyksen psykologipalvelun kokeilijoina ja tuonut esiin tämän tietyn päiväkodin toimintatapoja, arvoja ja näkökulmia ennaltaehkäisevään työmuotoon. Päivähoito määritellään, lasten päivähoidosta annetun lain mukaan lapsen hoidon järjestämisenä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitona. Lasten päivähoito on varhaiskasvatuspalvelu, jossa yhdistyvät lapsen oikeus varhaiskasvatukseen ja vanhempien oikeus saada lapselleen hoitopaikka. Varhaiskasvatuspalvelut toimivat sinällään lasta kuntouttavana ja huoltapitävänä tahona yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa sekä tukemalla vanhempia heidän kasvatustehtävässään. (Laki lasten päivähoidosta, 19.1.1973/36.)

Kasvatuskumppanuus. Kun vanhempi ja varhaiskasvatuksen ammattilainen tietoisesti tekevät yhteistyötä lapsen oppimisen, kehityksen ja kasvun tukemisessa, varhaiskasvatuksessa puhutaan kasvatuskumppanuudesta yhteistyön sijasta. (Suomen vanhempainliitto, 2013.) Nostan kasvatuskumppanuuden esille tässä työssä siitä näkökulmasta, että se on oleellinen tukimuoto perheille ja heidän vanhemmuudelleen. Kasvatuskumppanuus on yksi tärkeä auttava tukimuoto yhteiskunnalta vanhemmille, ja työni eräs keskeinen asia on, miten tukea nykypäivän suomalaisia perheitä.

Varhaiskasvatussuunnitelma (Vasu). Varhaiskasvatuksen perusteiden tavoitteena on lisätä varhaiskasvatuksen henkilöstön ammatillista tietoisuutta, yhteistyötä sellaisten tahojen kanssa, jotka myös tukevat lapsia ja perheitä sekä vanhempien osallisuuden lisäämistä lasten varhaiskasvatuksen palveluissa. Tavoitteena on myös saada valtakunnallinen linjaus yhdenvertaisesta toiminnasta koko maassa. (Stakes, 2005.) Olen käsitellyt työssäni varhaiskasvatussuunnitelmaa peruskäsitteenä, mutta myös syventynyt yhden tietyn päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja heidän näkemyksiinsä ja toimintaansa.

Perheneuvola. Perheneuvoloiden tehtävänä on tukea lapsia ja vanhempia heidän elämässään sekä tuottaa lakisääteistä kasvatus- ja perheneuvonnan palveluita. (Kalajoen kaupunki 2013.) Olen käsitellyt perheneuvolan toimintaa työssäni uuden psykologipalvelun mahdollistajana, jonka tarkoituksena on pyrkiä yhteistyöhön ennaltaehkäisevässä työssä.

3 VANHEMMUUS SUOMESSA

3.1 Laki ja perhepolitiikka Suomessa

Suomessa perhepolitiikan tarkoituksena on perheen ja vanhemmuuden yhtenäisyyden tukeminen, turvata vanhemmille aineelliset ja henkiset mahdollisuudet synnyttää ja kasvattaa lapsia sekä antaa lapsille turvallinen kasvuympäristö. Yksi suurista haasteista Suomen perhepolitiikassa on perhe-elämän ja ansiotyön yhteensovittaminen. Lapsiperheitä vaikeuttavat kiireet, työttömyys ja työpaineet. Yleensä alle kouluikäisten vanhemmat ovat kummatkin ansiotyössä, jolloin korostuu toimivan ja turvallisen päivähoitojärjestelmän tärkeys. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006, 4-5)

Perusopetuslaki käsittelee lasten oikeuksia saada koulutusta.

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti. ([FINLEX 2013, Peruskoululaki 23.12.1999/1288](#))

Laki lasten päivähoidosta käsittelee lapsiperheiden oikeuksia saada tukea lastensa kasvatukseen päivähoidon muodossa.

1 LUKU

Yleisiä säännöksiä

1 § ([18.5.1990/451](#))

Lasten päivähoidolla tarkoitetaan tässä laissa lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana.

2 a § ([25.3.1983/304](#))

Päivähoidon tavoitteena on tukea päivähoidossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä.

Päivähoidon tulee omalta osaltaan tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuisa kasvuympäristö.

Lapsen iän ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti päivähoidon tulee yleinen kulttuuriperinne huomioon ottaen edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä sekä tukea lapsen esteettistä, älyllistä, eettistä ja uskonnollista kasvatusta. Uskonnollisen kasvatuksen tukemisessa on kunnioitettava lapsen vanhempien tai holhoojan vakaumusta.

Edistäessään lapsen kehitystä päivähoiton tulee tukea lapsen kasvua yhteisvastuuseen ja rauhaan sekä elinympäristön vaalimiseen. (FINLEX 2013, Laki lasten päivähoitosta, 2013)

Vuonna 1973 ilmestyi laki päivähoiton järjestämisestä, (FINLEX 2013, Laki lasten päivähoitosta, 19.1.1973/36) jonka myötä kunnat olivat velvollisia järjestämään alle kouluikäisten hoidon. Subjektiivinen oikeus saada päivähoitoa alle 3-vuotiaille lapsille tai oikeus hoitaa lasta kotona kotihoidontuella, tuli voimaan 1990. Kunnan järjestämää päivähoitoa kaikille alle kouluikäisille on ollut subjektiivinen oikeus vuodesta 1996 lähtien. Lakisääteiseksi velvollisuudeksi kunnille esiopetus tuli vuonna 2001 ja perusopetuslakiin sisältyy vuodesta 2004 lähtien maininta, että 1. ja 2.- luokkalaisille on oikeus saada aamu- ja iltapäivätoimintaa. Suomen ensimmäinen lapsiasiavaltuutettu, jonka tehtävänä on vahvistaa lasten asemaa ja oikeuksia suomalaisessa yhteiskunnassa, aloitti toimintansa vuonna 2005. YK:n lasten oikeuksien yleissopimus on tehtävän perustana. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006, 5.) Päivähoitolaissa todetaan, että päivähoiton tavoitteena on tukea lasten koteja näiden kasvatustehtävissä ja laki sanoo, että päivähoiton tulee tarjota lapselle jatkuvat, lämpimät ja turvalliset ihmissuhteet sekä tukea hänen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystään. (Alasuutari 2003, 24-25.)

Eniten tukea lapsiperheet saavat päivähoiton ja lapsilisien kautta. Lapsiperheiden taloudellinen tuki oli vuonna 2005 5,2 mrd. euroa, joka jakautui seuraavasti: Kodinhoitoapu 0,6%, esiopetus 5,1%, lapsilisä 27,5%, vanhempainpäiväraha 12,4%, päivähoito 27,3%, kotihoidontuki 6,8%, yksityishoidontuki 1,1%, elatustuki 1,5%, asumistuki 4,5%, lasten ja nuorten laitoshuolto 6,0%, muu 7,2%. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006, 7.)

3.2 Riittävä vanhemmuus ja vanhempana jaksaminen

Vanhemmuus on alue, jossa kukaan ei voi onnistua täydellisesti. Kuitenkin lapsen hyvinvointi on pitkälti äidin ja isän varassa. On olemassa asioita, joita vanhemman on hyvä tiedostaa, kuten lapsen kehitysvaiheet, jotta vanhemmalla olisi edellytykset paremmin ymmärtää murrosiässä myrskyävän tai uhmaikäisen kiukuttelevaa käytöstä. On hyvä myös tiedostaa, mitä lapsi tarvitsee vanhemmaltaan sekä olla varuillaan, ettei vaadi lapseltaan liian suuria liian varhain.

Vanhemmilla on suuri vastuu lapsistaan. Samalla kun pitää sisäistää että itsestään ja omasta jaksamisestakin pitää huolehtia ja välttää liika yrittäminen, joka on suorittavaa ja rasittavaa. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2009.)

Mielessä voi pyöriä kysymyksiä, kuten olenko riittävä äiti/isä, vietänkö riittävästi aikaa lapseni kanssa tai aiheutanko ongelmia lapselleni kiukkuisuudellani? Kysymysten olemassaolo kertoo kuitenkin siitä, että lapsi on tärkeä, eikä vanhempi ei pidä lastaan itsestäänselvyytenä. Mikäli tärkeät kysymykset puuttuvat kokonaan tai eivät kiinnosta vanhempaa, niin voi olla, että kannattaa hieman huolestua. Kuitenkaan kysymysten ei tulisi vallata mieltä jatkuvasti ahdistavalla tavalla. Tällöin tilannetta kannattaa tarkastella lisää. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2009.)

Mikä on riittävää vanhemmuudessa? Kotona läsnäoloon voi olla liian kiire, mutta myös työtä on tehtävä toimentulon hankkimiseksi. Harva voi viettää niin paljon aikaa lastensa kanssa kuin tahtois. Aikaa lapsilta voi viedä myös vanhemman huolet terveydentilasta, toimeentulosta ja ihmissuhderiidat. Tällöin ei välttämättä jaksaa olla riittävästi läsnä. Lapsen kanssa yhteinen jaettu hetki on tavallistakin arvokkaampaa silloin, kun kohdalla on haastava elämätilanne. Kun aikuinen pyrkii mahdollisimman usein pakottamaan ikävät huolet mielestään antaakseen ajan lapselleen, se on riittävää. Hyvä vanhempi voi olla monenlainen. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2009.)

Kun puhutaan jaksamisesta vanhempana, lähes puolet vanhemmista on huolissaan kyseisestä aiheesta. Huolenaiheet kumpuavat sekä yksilöllisistä että

yhteiskunnallisista seikoista. Tekijöitä, jotka kuormittavat vanhemmuutta voivat olla niin työelämän vaatimukset kuin myös pulmat, jotka liittyvät omaan terveyteen. Riitely oman puolison kanssa on myös kuormittavaa, kuten myös omassa lapsuuden perheessä koettu pelko lisää huolta. Samalla kun vanhemmaksi tuleminen rikastaa elämää syvästi, se on myös hyvin haastavaa. Jokapäiväiseen perhe-elämään kuitenkin kuuluvat vanhemmuuden ilot ja murheet, jotka ovat ihan tavallisia. Tämän kautta kehittyy vanhemman ja lapsen välille vastavuoroinen suhde, joka on tärkeää kummankin hyvinvoinnille. Kun riidanaiheet kuormittavat jaksamista, sovinnon hetkistä tulee hyvinkin arvokkaita kuten myös yhteiset ilonaiheet auttavat jaksamaan arjessa eteenpäin. Vuonna 2006 Stakesin Hyvinvointi ja palvelut (HYPA) – hankkeen puitteissa jaettiin kyselylomake vanhemmille ympäri Suomea. Lopullinen otos oli 5486 vanhempaa. Vanhempien vastauksien perusteella Johanna Malli-Taskula ja Marjatta Bardy ovat tehneet analyysiä kyselylomakkeen tuloksista. (THL 2012, 60-63.)

Nuoret ja vanhemmat kuvasivat keskisuomalaisessa tutkimuksessa perhe-elämäänsä kiireisenä ja aikataulutettuna. Yhteinen aika perheenjäsenten kanssa, löhöily, harrastukset, ruokailuhetket ja keskustelut toivat kuitenkin iloa ja hyvää mieltä. Jutteluhetket olivat erityisen tärkeitä ylitöitä tekeville äideille ja äideille, jotka kokivat laiminlyövänsä kotiasioita työnsä takia. Iseille erityisen tärkeitä asioita olivat pelit ja leikit lasten kanssa. Vastapainona ansiotyölle toimivat lapseen liittyvät ilonaiheet. Näytti myös siltä, että yhteisen ajan laatu korostui, mitä vähemmän sitä oli. Ne vanhemmat, jotka olivat huolissaan omasta jaksamisesta vanhempana, olivat iloisia samoista asioista kuten muut vanhemmat, mutta heillä kuitenkin korostui vahvemmin yhteinen saunominen, tärkeänä asiana. (THL 2012, 60-63.)

Eva Svenssonin ja Susanne Petterssonin ruotsalainen tutkimus, "Kvinnors stress i kombination mellan yrkesliv och föräldrarskap", nostaa myös vahvasti esille, että tämän päivän yhteiskunta, kuten myös vanhemmat itse, asettaa

kovia paineita vanhemmuuden suhteen. Aika pitäisi saada riittämään lasten hyvään kasvatukseen samalla, kun kummatkin vanhemmat ovat työelämässä. Tutkimuksessa nostetaan myös esille, että varsinkin pikkulasten vanhemmat ovat monesti kovilla, eivätkä ehdi kunnolla palautua missään vaiheessa ennen kuin on taas aika lähteä töihin, jolloin on tavallista, että äidit valitsevat osa-aikaisen työn. Samalla psykologinen näkökulma kertoo, että osa-aikatyö ei tuo sen enempää laatuaikaa äidille itselleen tai lapsellekaan, vaan niin sanottu ylimääräinen aika muuttuu herkästi ”palkattomaksi kotityöajaksi”. (Pettersson & Svensson 2002, 14- 16.)

4. PÄIVÄKOTI PUOLUKAN TOIMINTA

4.1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Varhaiskasvatussuunnitelman (Vasu) perusteet on laadittu yhteistyössä THL:n, opetusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Suomen kuntaliiton, opetushallituksen ja muiden asiantuntijatahojen kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet valmistuivat vuonna 2003, josta saatiin 2005 vuonna uudistunut painos, jonka pohjana olivat varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset. Vasun perusteet ovat tarkoitettu välineeksi joita käytetään varhaiskasvatuksen sisällölliseen, kehittämiseen ja ohjaukseen. Tavoitteena on, että sen avulla yhdenvertaistetaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen koko maassa. Tämän pohjalta tehdään kunnalliset ja yksikkökohtaiset vasut. Vasun perusteita avataan ensin kuntatasolla, jonka jälkeen yksiköt avaavat toimintaa vieläkin enemmän pohdinnan ja keskustelun kautta mitä nämä asiat tarkoittavat täällä meillä? (THL 2012.)

Puolukan yksikkökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman toiminnan toiminta-ajatuksena ja arvoina on se, että lapsi viihtyy siellä. Lapsi saa olla oma ihana itsensä saaden vahvistusta terveelle itsetunnon lämpimässä, hyväksyvässä ja kiireettömässä ilmapiirissä. Päiväkodin henkilöstö toimii yhdessä vanhempien kanssa lapsen parhaaksi. (Siltala 2012. Haastattelu 6.9.2012.)

Käytännön arjessa Puolukassa pyritään siihen, että lapsen on mukava tulla sinne, siellä on turvallista olla ja lapsen pitää tuntea, että hänestä pidetään hyvää huolta. Henkilökunta pyrkii ottamaan huomioon kaikkien lasten persoonallisuudet, sillä henkilökunta on tiedostettu, että kaikki ovat erilaisia. Jokaiselle lapselle tarjotaan juuri hänen kehitystasolleen sopivaa toimintaa, ja henkilökunnalle on tärkeää luoda luottamukselliset suhteet kaikkien lasten perheisiin. Vanhempien tulee pystyä jättämään lapsensa turvallisesti mielin

aamuisin hoitoon. Vanhemmille myös kerrotaan mielellään lasten päivästä, ja heitä kannustetaan ottamaan puheeksi pienetkin huolet. Vähintään kerran hoitovuodessa järjestetään vasu-keskusteluita vanhemmille, ja molemminpuolinen luottamus on tärkeä edellytys toimivalle yhteistyölle. (Siltala 2012. Haastattelu 6.9.2012.)

Kalajoella on käytettävissä erityislastentarhanopettaja Marjut Suni-Nauha, johon voi ottaa yhteyttä, jos jonkun lapsen kohdalla syntyy huolen aiheita. Hän voi tarpeen tullen lähettää lapsia esim. puhe- tai toimintaterapia-arvioon. Erityistuen asioissa yhteistyö vanhempien kanssa on erittäin tärkeää. Erityistarhanopettajalla on myös oma pienryhmä Mäntylän päiväkodissa, johon pyritään sijoittamaan eniten tukea tarvitsevat lapset. Erityistä tukea tarvitsevat lapset voivat myös saada henkilökohtaisen avustajan tarpeen tullen. (Siltala 2012. Haastattelu 6.9.2012.)

Yhteistyökumppaneina ovat mm. puhe- toiminta- ja fysioterapeutit, lasten neuvola, perheneuvola, lastensuojelu, perhetyö, psykologi ja kehitysvammahuolto, jotka ovat välttämättömiä yksilöllisen lapsen tukemiseen. Muita yhteistyökumppaneita ovat esim. seurakunta, kirjasto, koulut, kulttuuritoimi, 4-H, urheiluseurat, MLL ja erilaiset vanhusten palveluyksiköt. Yhteistyö näitten kanssa rikastuttaa toimintaa. Lasten kanssa tehdään myös retkiä erilaisille työpaikoille, mikä on ollut hyvin suosittua. (Siltala 2012. Haastattelu 6.9.2012.)

Henkilökunta keskustelee ja seuraa jatkuvasti oman ryhmänsä lasten tavoitteita ja niiden saavuttamista. Lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä vanhempien kanssa, joka päivitetään vuosittain. Vanhemmille järjestetään säännöllisesti palautekyselyitä sekä vanhempainiltoja, joissa vanhemmilla on mahdollisuus esittää omia mielipiteitä ja näkemyksiä päiväkodin toiminnasta. Toimintaa kehitetään saadun palautteen pohjalta. Henkilökunnalle pyritään järjestämään lisäkoulutusta tasaisin väliajoin. Sen lisäksi henkilökunta ylläpitää omaa ammattitaitoaan seuraamalla aktiivisesti

alan ajankohtaisia asioita. Syksyllä 2012 aloitettiin avoimet keskusteluillat erikäisten lasten vanhemmille. Tavoitteena on, että vanhemmat saavat vertaistukea ja mahdollisuuden vaihtaa kokemuksia ja ajatuksia. Henkilökunta ohjaa keskustelua vain tarvittaessa. Myös psykologin palvelut jatkuvat tänä syksynä pienimuotoisesti päiväkotia Puolukassa. (Siltala 2012. Haastattelu 6.9.2012.)

4.2 Kasvatuskumppanuus

Kun kyseessä on vanhempien ja henkilöstön tietoisesta sitoutumista toimimaan yhdessä lasten kehityksen, oppimisenprosessin ja kasvun tukemisessa, puhutaan kasvatuskumppanuudesta. Tähän tarvitaan molemmilta yhteistä kunnioittamista, tasavertaisuutta ja luottamusta. Henkilöstöllä on ammatillinen tieto ja osaaminen, jonka koulutus on heille antanut ja heillä on vastuu kasvatuskumppanuuden ja tasavertaisen yhteistyön edellytysten luomisesta. Vanhemmilla on kuitenkin ensisijainen kasvatusoikeus- ja vastuu ja myös oman lapsensa tuntemus. Parhaat edellytykset lapsen hyvinvoinnin turvaamiselle saadaan vanhempien ja kasvattajien yhteisistä tiedoista. Henkilöstön vastuulla on saada kasvatuskumppanuus luontevaksi osaksi lapsen varhaiskasvatusta alusta alkaen perhekohtaisesti. (Stakes. Varhaiskasvatuksen perusteet 2005.)

Tarkoitus on, että vanhempien ja päiväkotihenkilöstön yhteistyössä huomattaisiin, jos lapsi jollakin alueella tarvitsee tukea ja näin yhdessä luoda yhteinen toimintastrategia lapsen tukemiseksi. Vaikka henkilöstö vastaa yksikön varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta, vanhemmilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa sisältöön muiden vanhempien kanssa. Heillä pitää myös olla mahdollisuus yhdessä arvioida vasua, sillä se on osa jatkuvaa kehittämistä. (Stakes. Varhaiskasvatuksen perusteet 2005.)

Päivähoidossa jokaiselle lapselle yhteistyössä vanhempien kanssa, tulee laatia varhaiskasvatussuunnitelma, jonka toteuttamista arvioidaan säännöllisesti. Tavoitteena on vanhempien näkemysten huomioon ottaminen ja lapsen yksilöllisyyden huomioon ottaminen. Näin koko henkilöstö voi toimia johdonmukaisesti ja lapsen yksilölliset tarpeet tiedostaen. Kun vanhempien kanssa keskustellaan, kiinnitetään erityisesti huomiota lapsen kehitystä vahvistaviin myönteisiin puoliin. Mahdollisiin huolen aiheisiin tai ongelmiin pyritään hakemaan ratkaisua yhteistyöllä vanhempien kanssa. Henkilöstön vastuulla on että lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen esiopetuksen suunnitelma muodostavat toimivan kokonaisuuden. (Stakes. Varhaiskasvatuksen perusteet 2005.)

Yhteiskunnallisessa kehityksenkulussa voidaan ymmärtää, että päivähoiton ja perheen tehtävät ovat muuttuneet taloudellisen, poliittisen ja sosiaalisen murroksen kautta. Kasvatuskumppanuus on osa sitä muutosta. Kasvatuskumppanuus on muotoutunut päivähoitopoliittisten uudistusten myötä. (Kekkonen 2012, 27.)

Ruotsinkielinen Fostringsgemenskap, fostran i samråd med föräldrarna tutkimus (Nerg-Öhman, 2010) painostaa että kasvatuskumppanuuden lähtökohtana on tiedostaa ammattilaisena oma menneisyys ja samalla ymmärtää, että asiakkaallakin on oma elämänjanaan. Vanhemman ja ammattilaisen dialogissa kummallakaan ei voi olla ”ratkaisu valmiina” asenne, vaan dialogi pitää rakentua pienistä askeleista, joita otetaan ja annetaan vuorotellen kohti lopputulosta. Vaikuttaa siltä, että jos tahdotaan dialogin onnistuvan hyvin olisi tärkeää, että ammattilaisella on yhteys omaan sisäiseen elämään, kuten tunteisiin ja aikaisempiin kokemuksiin. Ammattilaisen on tärkeää pystyä erottamaan oma aikajanaan asiakkaan aikajanasta, ei vain osaamisen pohjalta, vaan myös tunnepuolella. On helpompi toimia ammattilaisena ja palvella asiakasta, jos kykenee sulkemaan pois oman aikajanansa tunteellisella tasolla. (Nerg-Öhman 2010.)

5. PERHENEUVOLAN TOIMINTA

5.1 Mikä perheneuvola on?

Kunnilla on velvollisuus järjestää kasvatus- ja perheneuvontapalveluita asukkailleen. Palvelulla tarkoitetaan asiantuntija-avun antamista kasvatus- ja perheasioissa. Kasvatus- ja perheneuvonnalla tarkoitetaan myös lapsen myönteistä kehitystä edistävää psykologista, sosiaalista ja lääketieteellistä tutkimusta ja hoitoa. Tarkoituksena on lisätä perheiden toimintakykyä ja psykososiaalista hyvinvointia, sekä luoda edellytykset lasten turvallisille kasvuoloille. Ihmiset hakeutuvat yleensä palvelun piiriin, kun esiintyy ongelmia lapsen kanssa; perheasioissa, perheasioitten sovitteluasioissa, lausuntoasioissa sekä avioliitto-ongelmissa. Palvelu on aina maksutonta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006, 18.)

Perheneuvolaan perheet voivat olla yhteyksissä mm. silloin, jos huoli herää lapsen käyttäytymisestä, mielialasta tai muuten tunne-elämään liittyvissä asioissa. Yhteyttä voi ottaa myös, jos lapsella on vaikeuksia päiväkodissa, koulussa, kavereidensa kanssa tai jos on kysymyksiä liittyen vanhemmuuteen, lapsen kehitykseen tai kasvatukseen. Perheneuvola voi olla tukena myös vaikeissa elämäntilanteissa kuten esim. parisuhdevaikeuksissa, avioeroissa, läheisen kuolemantapauksessa, perheen ristiriitatilanteissa tai kun työssä kaipaa ulkopuolista tukea. (Kalajoen kaupunki, perheneuvola, 2012.)

Kalajoen perheneuvolassa työskentelee sosiaalityöntekijä, psykologi ja konsultoiva lasten- ja nuortenpsykiatri. Perheneuvolan työntekijät ovat valmiita tekemään yhteistyötä eri tahtojen kanssa ja pyrkivät kiireisissä tapauksissa antamaan ajan mahdollisimman pian, vaikka jonotusta sillä hetkellä olisikin. Lähetettä ei tarvita ja tapaamiset voivat olla yksilö-, pari- tai perhemuodossa,

sekä verkostotyöskentelyä että lapsen tutkimusta. (Kalajoen kaupunki, perheneuvola, 2012.)

5.2 Ennaltaehkäisevää työtä eri muodoissa

Yhteiskunnan järjestämät palvelut ja tuet lapsiperheille ovat apuna ja tukena kasvatustehtävässä. Lastensuojelun tarvetta ehkäisee mm. nuorisotyö, kouluterveydenhuolto, äitiys- ja lastenneuvolat, koulun psykososiaalinen oppilashuolto ja päivähoido. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2006, 18.)

Myös vertaistuki on ennaltaehkäisevää. Samanlaisessa elämäntilanteessa oleva voi antaa toiselle sosiaalista vertaistukea, toisiaan voi helpommin tällöin tukea ja ymmärtää. Elämän hallinnan edistäjänä ja vanhemmuuden vahvistajana vertaistuella on oma merkityksensä. Vertaisryhmässä vanhemmat voivat vaihtaa kokemuksia ja kuulla toisten käsityksiä vanhemmuudesta. Neuvolatoiminnan tueksi voidaan tarjota vanhemmille erilaisia ryhmiä, joissa käytetään vertaistuen mahdollisuuksia ja tämän myötä tuetaan ottamaan vastuutta lapsen kasvatustyöstä. (Haapio, Koski K., Koski P. & Paavilainen 2009, 41-45.)

Lastensuojelulaki (417/2007) velvoittaa viranomaisia kunnissa ehkäisevään lastensuojelutyöhön, joka toteutuu mm. peruspalveluiden kautta. Tarkoitus on, että neuvolassa tunnistetaan erityisen tuen tarvitsevat perheet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Terveysneuvonta ja terveystarkastukset tulee järjestää niin, että tämä on mahdollista. Perheen, joka tarvitsee erityistä tukea, tulee saada sitä viivettä. (THL 2012, 154.)

Ruotsissa on vuonna 2011 tehty linjaus sosiaaliselle ennaltaehkäisevälle työlle. Linjaus on saatu esille tiiviin yhteistyön kautta, johon osallistui Akademiker förbundet SSR, Föreningen för förebyggande socialt arbete ja Föreningen för familjecentralers främjande. Linjaus otettiin vastaan Akademiker förbundenin

liiton johtokunnassa 11. helmikuuta 2011. Kun on koko ajan askeleen edellä eikä odota niin kauan, että vahinko jo on tapahtunut, niin se on ns. hyvien elämän kuvioiden tukemista. Viime aikoina on tullut raportteja, selvityksiä ja tutkimuksia, jotka korostavat ennaltaehkäisevän työn arvoa. Jos määrärahoja suunnittelee liian lyhytaikaisesti, se voi johtaa siihen, että palveluita ja sijoituksia vedetään pois ilman, että ajatellaan pitkäaikaisia seurauksia. Kestäviä rakenteita on tarpeen kehittää, jotta ennaltaehkäisevästä työstä saataisiin luonnollinen osa toimintaa kunnilla, maakunnilla ja valtiolla. Ennaltaehkäisevää työtä voi tehdä ryhmä- ja yksilötasolla ja sitä tulee jatkuvasti kehittää. Ennaltaehkäisevää työtä voi tehdä monessa eri muodossa ja eri alueilla, muutamia esimerkkejä ovat koulut, iltapäiväkerhot, perheneuvonta ja pakolaisvastaanotot ym. (Akademiker förbundet SSR, 2011.)

6. TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Konkreettisten ratkaisujen tekemisessä lait ja eettisten normien tuntemus auttavat, mutta jokainen kantaa itse vastuun tutkimustyössä tehtävistä ratkaisuista ja valinnoista. Silloin kun selviytymiseen ei ole ainoastaan yhtä yksiselitteistä ratkaisua, etiikka ja moraali tulevat erityisen lähelle. Kun pyritään vastaamaan kysymykseen siitä, mitkä ovat oikeat ja siksi myös noudatettavat eettiset säännöt, on kyseessä normatiivinen etiikka. Kun pohditaan onko joku normatiivinen väite oikea vai väärä, kyseessä on analyyttinen etiikka. Kuvailevasta etiikasta puhutaan silloin, kun tutkitaan moraalisen elämän eri muotoja. (Kuula 2011, 21- 22.)

Olen noudattanut eettisiä periaatteita tutkimukseni aikana, kuten salassapitovelvollisuutta ja luotettavuutta. Halusin, että vanhemmat voisivat vastata kyselylomakkeeseen ilman pelkoa siitä, että voisin tunnistaa vastaajat henkilökohtaisesti. Itse kyselylomakkeet testasin ennen niiden käyttöönottoa ja muokkasin kysymyksiä päiväkodin johtajalta, perhepsykologilta ja perheneuvolajohtajalta saamani palautteen avulla. Vielä viimeisessä tarkistuksessa oli mukana perhepsykologi ja perheneuvolajohtaja. Kyselylomake valmistui harkiten, jotta mahdollisimman paljon epäkohtia saataisiin hiottua pois.

Vanhemmat saivat palauttaa kyselylomakkeen nimettömänä palautuskuoressa, jonka olin laittanut kaikille mukaan. Kuoret he saivat palauttaa myös päiväkodilla sijaitsevaan palautuslaatikkoon, eikä heidän tarvinnut missään vaiheessa kohdata minua.

Riskinä on aina, etteivät kaikki vanhemmat ole ymmärtäneet kysymyksiä sillä tavoin, kuin itse olen ne tarkoittanut. Tämän myötä voi toivoa, että kyselyn monen kerran hiominen auttoi saamaan vastauksista niin luotettavat kuin

mahdollista. Olen myös toiminut eettisesti lomakkeiden kanssa, miten vastattuihin kyselylomakkeisiin suhtaudun. Olen säilyttänyt niitä asiallisesti, kuten myös niiden hävittäminen hoituu asiallisesti.

Päätin, että kyselylomakkeisiin saa vastata kotona. Yhtenä vaihtoehtona pidin ensin, että vanhemmille tarjotaan kahvit päiväkodilla, samalla kun he vastaavat kyselylomakkeisiin. Tulin siihen tulokseen, että tutkimustulosten luotettavuus todennäköisesti on korkeampi, mikäli vanhemmat saavat vastata omassa rauhassa, ilman että heidän tarvitsee miettiä tunnistamista, ja saavat säilyttää anonymiteettinsä.

6.2 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen kulku

Kvantitatiivinen tutkimus eli määrällinen tutkimus ja kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus ovat eri lähestymistapoja. Tutkimustavat eivät kilpaile keskenään, vaan täydentävät toisiaan ja menetelmiä voidaan käyttää myös rinnakkain. Kvalitatiivinen tutkimustapa käsittelee merkityksiä ja kvantitatiivinen tutkimustapa käsittelee numeroita. Kun tutkimus aloitetaan, pitää pohtia mikä menettelytapa parhaiten vastaa tutkimusongelmaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 126-128.)

Minä päätin käyttää kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, sillä halusin saada esille vastauksien kautta selviä lukuja. Tutkimuksessa on kuitenkin myös kvalitatiivisia piirteitä. Kyselylomakkeessa on myös avoin kysymys. Olen tutkimuksessani myös haastatellut useampia henkilöitä. Kvantitatiivinen tutkimusmuoto tuntui oikeammalta myös siitä syystä, että tutkimuksen otos on sen verran iso (51 henkilöä).

Kvantitatiivisessa tutkimusmuodossa keskeistä on muuttujien saaminen taulukkomuotoon. Aineisto muokataan tilastollisesti käsiteltävään muotoon. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa valitaan perusjoukko, josta vuorostaan sitten

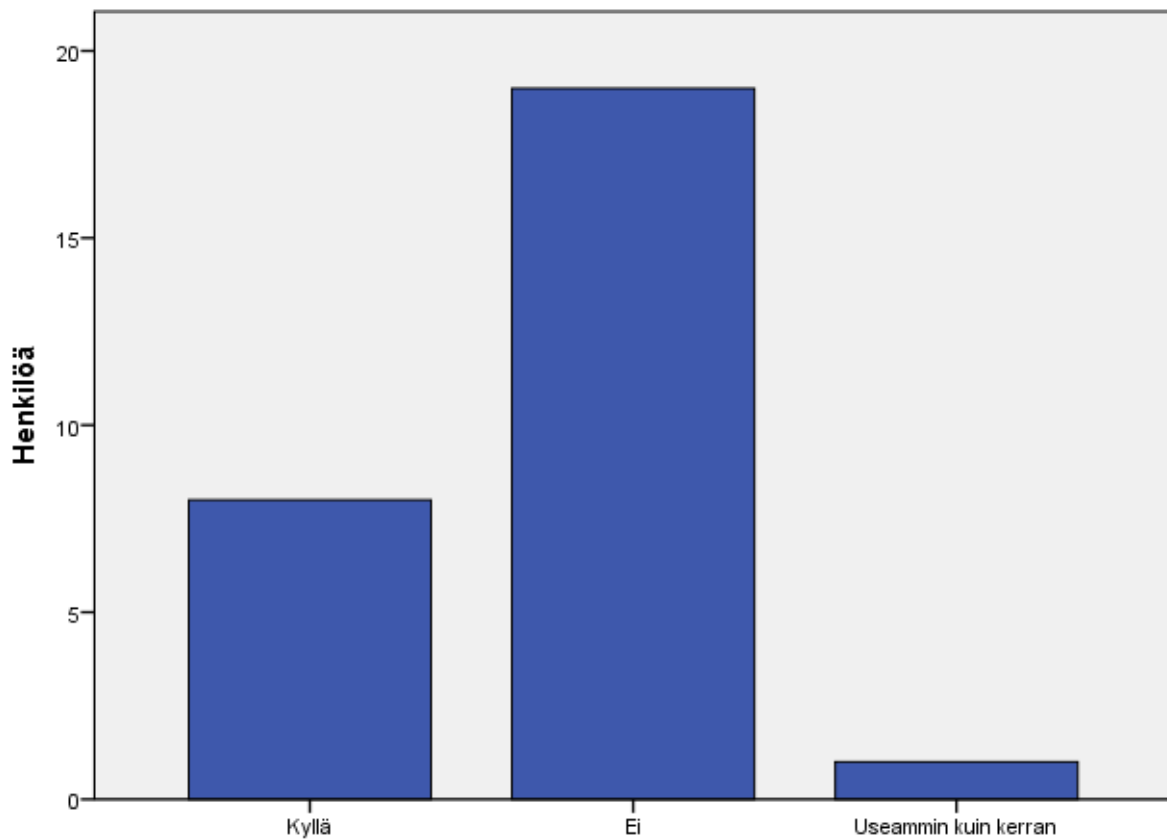
otetaan otos. On tärkeää, että havaintoaineisto sopii määrälliseen ja numeeriseen mittaukseen. (Hirsijärvi ym. 2005, 130-131.)

Kyselylomakkeen tekeminen oli vaativaa ja tarkkaa tekemistä, mikä vaati paljon muokkausta ja pohdintaa. Lomake kehittyi muotoonsa keväällä 2012 ja toukokuussa 2012 laitoin ne päiväkodin henkilökunnan kautta jakoon. Viikon päästä sain lomakkeet takaisin. Kyselylomaketta jaettiin 51 kpl, joista sain takaisin 31 kpl (60,8%), ja niistä 3 kpl (9,7%) jouduin hylkäämään. Kesällä 2012 työstin kyselylomakkeita auki ja sain jo hyvän hahmotelman tuloksista.

6.3 Lomakkeella saadut tulokset

Kyselylomakkeessa kysyin vanhemmilta tiesivätkö he, että kyseinen uusi palvelumuoto oli alkanut päiväkodissa. Kaikki vastasivat tietävänsä. Kysyin myös, kokivatko vanhemmat, että olivat saaneet tarpeeksi tietoa palvelusta henkilökunnalta. Kaikki vastasivat myönteisesti.

Kysymykseen, oliko kyseinen henkilö käyttänyt palvelua, jossa vastausmahdollisuudet olivat kyllä, ei, ja useammin kuin kerran, tulos oli hyvinkin positiivinen ottaen huomioon, että otoksen koko oli hyvinkin pieni. 8 henkilöä (28,6%) vastasi kyllä, 19 henkilöä (67,9%) vastasi ei, 1 henkilö (3,6%) vastasi useammin kuin kerran. (N=28) (Kuvio 1.)

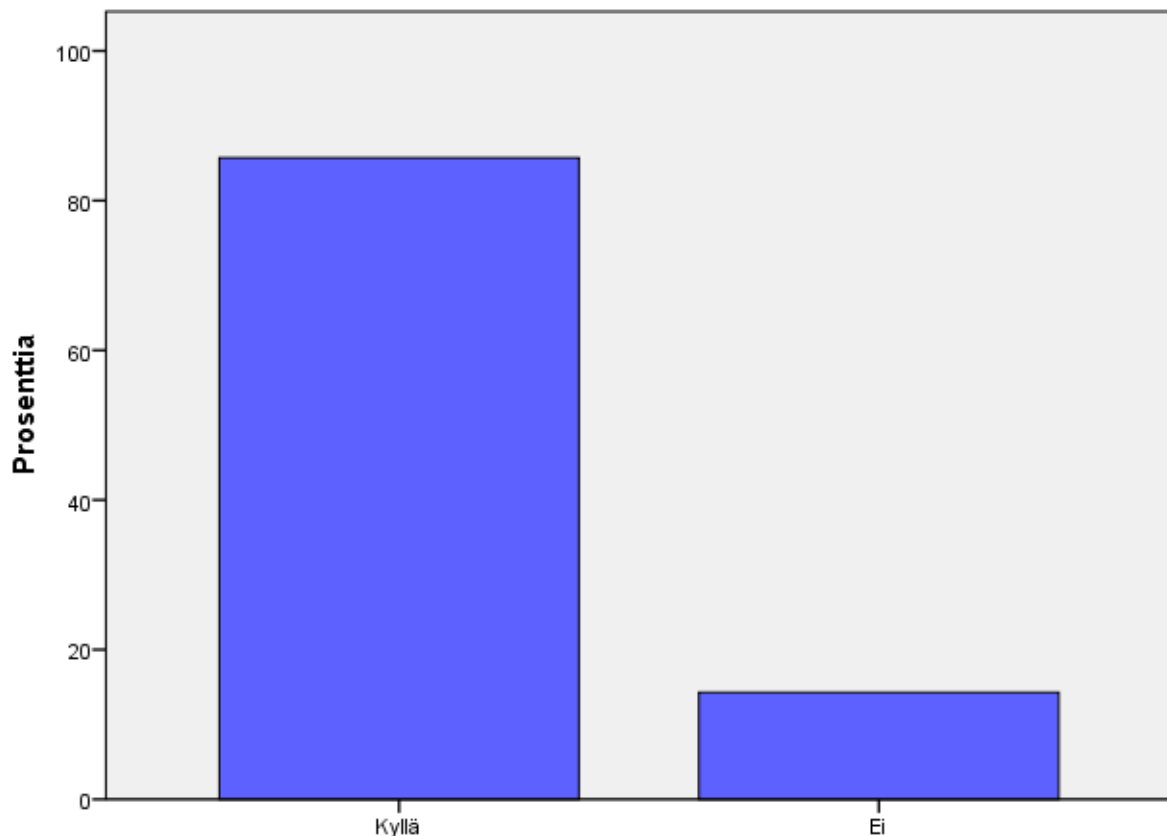
KUVIO 1. Palvelun käyttöaste pilottiryhmässä.

Kysymykseen, käyttäisivätkö vanhemmat uutta matalan kynnyksen psykologipalvelua, jos mahdollista, tarpeen mukaan tulevaisuudessa. 27 henkilöä (96,4 %) vastasi kyllä ja vain 1 henkilö (3,6 %) vastasivat ei. (N=28)

Kun kysyin, kokivatko vanhemmat, että palvelu oli lapsen edun mukaista, vastaukseksi sain 100% (N=28) kyllä. Myös kysymykseen, kokivatko vanhemmat, että kyseinen palvelumuoto tukee vanhemmuutta, vastaukseksi sain myös 100 % kyllä (N=28). 27 vanhemmista (96,4%) oli sitä mieltä, että kyseistä palvelua oli helppo käyttää ja johon vain 1 vanhempi (3,6%) vastasi, ettei sitä ole helppo käyttää. (N=28)

Kun kysyin, onko kyseinen palvelumuoto tehnyt helpommaksi mennä puhumaan psykologin kanssa perheensä ja lapsensa asioista, niin 27 henkilöä (96,4%) vastasi kyllä, 1 (3,6%) vastasi ei. (N=28)

Kysymykseen, uskovatko he että niin sanotut pienet huolet jäisi sanomatta tai kysymättä ammattilaiselta, jos palvelua ei olisi päiväkodin ja esikoulun yhteydessä. 24 henkilöä (85,7%) oli sitä mieltä, että ne jäisivät sanomatta tai kysymättä. 4 henkilöä (14,3%) oli sitä mieltä, etteivät ne jäisi kysymättä tai sanomatta, vaikkei kyseistä palvelua olisi. (N=28)

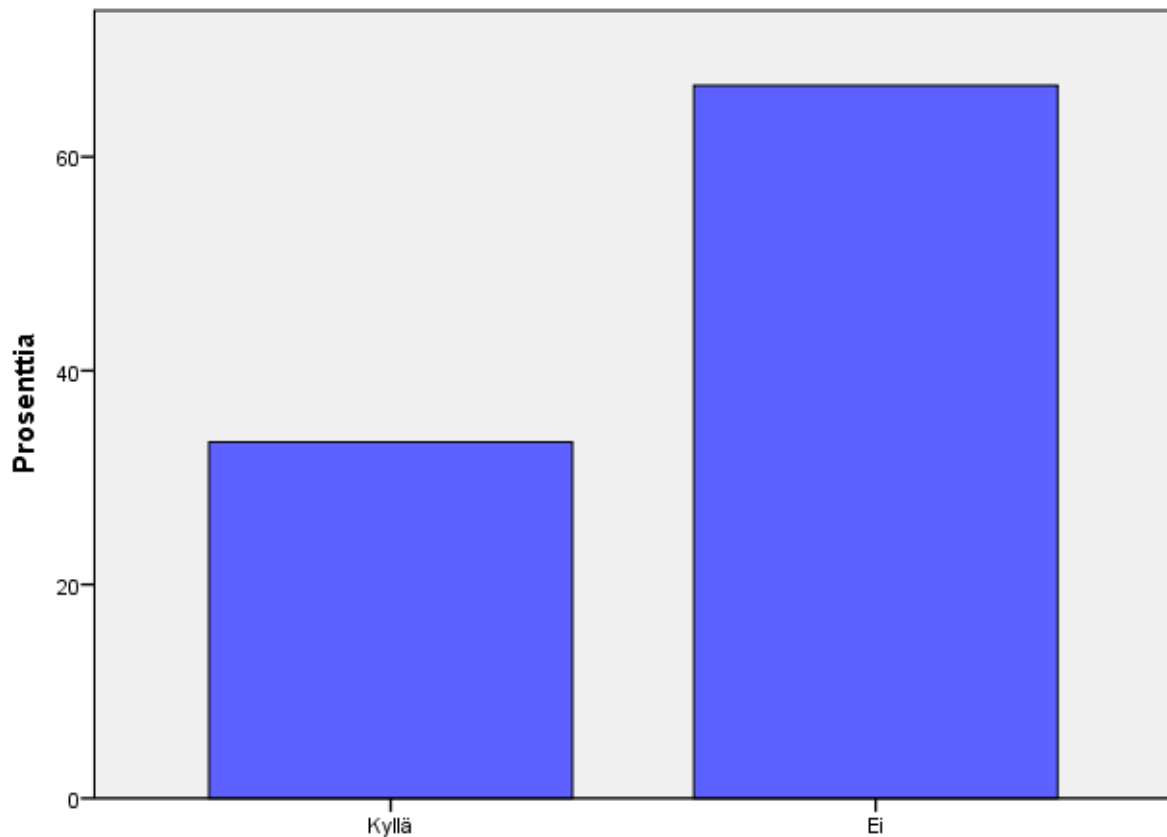

KUVIO 2. Pieniin asioihin liittyvät huolet jäisi kysymättä ilman kyseistä psykologin palvelua päiväkodin yhteydessä.

Kysymykseen kokevatko vanhemmat, että kyseinen palvelumuoto on tarpeen tämän päivän kiireisessä yhteiskunnassa, niin 100 % vastasivat kyllä. (N=28)

Vanhemmat vastasivat kysymykseen, että olisivatko he tähän mennessä hakeneet tukea tai neuvontaa ammattilaiselta muualta, jos kyseistä palvelua ei olisi ollut. 9 henkilöä (32,1%) vastasivat että olisivat hakeneet tukea muualta, kun jopa 18 (64,3%) oli siinä uskossa, etteivät ilman kyseistä palvelumuotoa

olisi hakeutuneet ammattilaiselle. 1 henkilö (3,6%) jätti vastaamatta kyseiseen kysymykseen. (N=28)

KUVIO 3. Olisi hakenut tukea tai neuvontaa ammattilaiselta muualta, jos kyseistä psykologi palvelua ei olisi ollut päiväkodin yhteydessä.

100 % vastasi kyllä, kysymykseen, kokevatko he, että heitä on kunnioitettu palvelun yhteydessä. (N=28) Kysymykseen, kokevatko he että palvelua kannattaa jatkaa, myös 100 % vastasi kyllä. (N=28)

Kyselylomakkeen loppuun laitoin yhden avoimen kysymyksen jonka laadin muotoon ”Millä tavalla palvelua voisi kehittää vanhemman näkökulmasta katsottuna?”

Vanhemmilta tuli kommenttia mm. siitä, että vanhempainillat ovat olleet hyviä, mutta niitä voisi olla jopa enemmän. Vertaistukea tahdottaisiin pienimmissä

ryhmissä, jossa voisi käsitellä tiettyjä aiheita yhdessä ammattilaisen johdolla. Saman tyyppistä asiaa nostettiin esiin suuremmalla ryhmällä, toivottiin teemailtoja eri aiheista, joita voisi ennen tilaisuutta kartoittaa, mistä vanhemmilla on tarvetta/halua puhua/keskustella. Tämän yhteydessä nostettiin myös esille, että lapsille saisi olla toisessa huoneessa mahdollisuus valvotusti leikkiä, jotta olisi helpompaa osallistua vanhempainiltaan. Psykologin palvelua toivottaisiin lisää ja useammin päiväkotiin ja toivottiin myös, että lasta haettaessa kotiin päivän päätteeksi, joku ”tarttuisi hihasta ja tulisi juttelemaan”.

6.4 Psykologin ja päiväkodin johtajan rooli ennaltaehkäisevässä työssä

Uuden psykologipalvelun tarkoitus oli tarjota vanhemmille matalankynnyksen palvelua, jossa ongelmaksi koettuun asiaan tartuttaisiin mahdollisimman pian. Näin saataisiin mahdollisuus välttyä siltä, että tilanne tai ongelma ei pääsisi paisumaan yhä suuremmaksi. (Liias 2013 & Tukiainen 2012.)

Matalankynnyksen psykologipalvelu päiväkotilasten vanhemmille syntyi jo kaksikymmentä vuotta sitten, kun nykyään Kalajoen perheneuvolan psykologina toimiva Jussi Tukiainen suoritti omaa psykologin opintoharjoittelua. Alusta asti hänen ajatuksensa oli: ”Matalankynnyksen palvelua sinne missä asiakkaat ovat”. Tämän jälkeen Tukiainen itse on antanut vastaavaa matalankynnyksen psykologipalvelua päiväkodeissa vuoden verran sekä Hangossa että Kouvolassa. Kouvolassa palvelu kuitenkin oli hieman erilailla toteutettu, sillä siellä psykologin tapaamiset tapahtuivat ryhmätilaisuuksissa, joissa aina käsiteltiin tiettyä teemaa. Ryhmämuotoinen on yhdellä tavalla tehokkaampi työmuoto, sillä silloin tuki ylettyy laajemmalle väelle. Tukiainen ei kuitenkaan ole kuullut, että kukaan muu olisi tarjonnut vastaavaa palvelua. (Tukiainen 2012. Haastattelu 14.12.2012.)

Vastaanotto uudelle matalankynnyksen psykologipalvelulle oli hyvä ja käytännössä näkyi heti, että sille olisi tilausta. Ajan varaaminen

henkilökunnalta oli helppoa ja henkilökunnan oli vastaavasti helppoa ehdottaa palvelua perheelle jos he huomasivat, että palvelusta olisi apua perheen tilanteeseen. Kynnys mennä osviittaaan ei tullut hidasteeksi ja myös lastenhoito päiväkodissa oli samalla hoidettu. Suora palaute palvelua käyttäneiltä vanhemmilta on ollut hyvää. (Liias 2013. Haastattelu 13.1.2013.)

Kaikki uudet tavat palvella perheitä ovat tervetulleita. Syksyllä 2012 Puolukan päiväkodilla aloitettiin pienryhmän vanhempainillat, joista myös tuli heti hyvää palautetta. Päiväkodin ensisijainen tehtävä päivähoidolla on antaa turvallista, terveellistä, tasapainoista, virikkeistä, kannustavaa ja mahdollisimman yksilöllistä varhaiskasvatusta lapselle. Siitä löytyy paljon haastetta jokaiselle päivälle ja siinä samalla he voivat auttaa ja kannustaa perheitä jokapäiväisessä elämässä sekä lasten kasvatuksessa. Päiväkodin henkilökunta on tavallaan tänään perheen rinnalla kulkijoita. Tänä päivänä perheiden tilanne on muuttunut esim. siten, ettei enää perheillä välttämättä ole suvun tuomaa turvaverkkoa lähellä. Myös muut läheiset, kuten aikuiset puuttuvat, jotka voisivat rientää perheen apuun tarvittaessa. Monesti on huomattu, että päiväkodin henkilökunta on perheen tärkeä arjen jakaja. Se, että lapset tuodaan ja haetaan päivittäin päiväkodista, tuo yhteistyölle päivittäisen jatkumon. (Liias 2013. Haastattelu 13.1.2013.)

Yhteistyö perheiden kanssa toimivien ammattihenkilöiden kesken on tärkeää. Jos perhe tarvitsee moniammatillista apua, hyvin toimiva yhteistyö takaa, ettei aikaa kulu turhaan hukkaan tiedon kulun takkuamisen kannalta. Tässä pitää kuitenkin olla tiedon välittämisen luvat vanhemmilta kunnossa. Myös erilaiset näkökulmat takaavat mahdollisimman laajan ja oikean kuvan tilanteesta, sekä takaavat oikean avun saamisen oikeaan aikaan. (Liias 2013. Haastattelu 13.1.2013.)

Psykologin palveluja Puolukan päiväkodilla on käytetty hyvin, ja tapaamiset ovat yleensä poikineet perheneuvola-asiakkuuteen tai tutkimuksiin. Psykologina pääsee tekemään ennaltaehkäisevää työtä työhuoneen

ulkopuolelle. Tämän myötä saa hyviä uusia kontakteja yhteistyökumppaneista ja oppii tuntemaan ketä kentällä on. Ennaltaehkäisevä työ kuuluu kaikille ja sen voi katsoa niin, että tämä kyseinen psykologin palvelumuoto on päiväkotipuolukan tapa tehdä omaa ennaltaehkäisevää työtä. Palvelulla on merkittävä ennaltaehkäisevä vaikutus. Palveluun on matala kynnys, ja se on sijoitettu vanhemmille luontevaan paikkaan. Palvelu on tuotu asiakkaan luo, jolloin asiakkaan itse ei tarvitse yrittää etsiä ja miettiä mistä apua ja tukea voisi löytyä. (Tukiainen 2012. Haastattelu 14.12.2012.)

Matalankynnyksen psykologipalvelu kohtasi Liaksen omien tukea koskevien ajatusten kanssa. Palvelu on parasta ennaltaehkäisevää työtä perheiden auttamiseksi. Hyvä ja toimiva päivähoito päiväkodissa on hyvä ja tärkeä ennaltaehkäisevä, lasta auttava palvelu. (Liias 2013. Haastattelu 13.1.2013.)

Palvelun kehittämisessä palvelua pitäisi laajentaa ja säännöllistää. Palvelun pitäisi aina olla samaan aikaan ja olla tasavertaisesti kaikissa päiväkodeissa. Yksilöaikoja voisi kehittää ryhmämuotoisemmaksi. Kalajoella palvelulle on Tukiaisen mukaan tulevaisuus, se on osa varhaiskasvatuksen profiilia ja on ennakoivaa työtä. Tästä johtuen esimerkiksi mielenterveystyö pitäisi aloittaa varhaisessa iässä. Vuoden vaihteessa 2012- 2013 neuvola, perheneuvola ja sosiaalitoimi pitävät yhteisen suunnittelupäivän ennaltaehkäisevän työn merkeissä. Tarkoitus on kartoittaa kuka tekee mitä, kuka on missäkin roolissa ja mikä kuuluu kenelle. Keväällä 2013 Jussi Tukiaiselle tulee psykologi harjoittelija, jonka kanssa palvelua voisi kehittää Kalajoella eteenpäin. Psykologin työtä voisi käyttää rohkeammin ja laajemmin ja tehdä yhteistyötä uusien tahojen kanssa. Yhteistyö on sen palvelun koko lähtökohta. Suuri kysymys onkin, kuinka paljon työaikaa voidaan laittaa ennaltaehkäisevään työhön, ja kuinka suuren osuuden toimistotöihin? (Tukiainen 2012. Haastattelu 14.12.2012.) Matalankynnyksen psykologipalvelu on jatkunut Puolukka-päiväkodissa pienmuotoisesti myös pilottiryhmän jälkeen. (Liias 2013. Haastattelu 13.1.2013.)

Monelle psykologin puheille meno on edelleen suuri kynnys. Vanhemmat kokevat helposti, että ovat epäonnistuneet vanhemmuudessaan, eivätkä ole riittäviä vanhempana, jos joutuvat menemään psykologille. Näin asia ei tietenkään ole, ja onneksi asenteet ovat yhä enemmän muuttuneet. Kohta psykologille meno on yhtä tavallista kuin hammaslääkärille meneminen, pohtii Tukiainen. Psykologin on tärkeää miettiä omaa persoonaansa palvelutuottajana, jotta hänen luokseen olisi helppo tulla. Psykologisiin ei saa liittyä mitään mysteriaa, koska se ei ole mitään salatiedettä, vaan ihmistiedettä. Itse Tukiainen pyrkii puhumaan maanläheisesti, lämpimästi ja kotoisasti. (Tukiainen 2012. Haastattelu 14.12.2012.)

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTAA

Lapsiperheet ovat tämän päivän Suomessa eri paineiden alla. Vanhempien vaatimukset ovat kovat, ja yksi suuri haaste on perhe-elämän ja työelämän sovittaminen yhteen. Kehitystä on tapahtunut lapsiperheiden palveluissa ja tukemisessa, mutta kehittämistä ei voi ikinä lopettaa, vaan kehittäminen pitää olla jatkuvaa ja keskeistä. Kehittäminen on noussut esim. tutkimuksen aikana monella eri alueella, kuten aiheissa perheneuvola, psykologi, päiväkotitoi ja valtion muut palvelut lapsiperheille.

Vanhemmat kokivat, että uudessa muodossa olevaa psykologipalvelua tarvitaan päiväkodin yhteydessä. Kyseinen palvelu myös helpottaa yhteydenottoa psykologiin. Esille nousi myös, että niin sanotut pienet murheet olisivat monelta jääneet kysymättä ilman kyseistä palvelua. Moni myös arveli, ettei olisi hakenut muualta ammattilaisen tukea tai neuvoa, jollei kyseistä palvelua olisi ollut lähellä. Vanhemmat kokivat myös, että palvelu oli lapsen edunmukaista ja tuki vanhemmuutta. Tämän perusteella voidaan ajatella, että palvelulla on selvää ennaltaehkäisevää vaikutusta perheiden hyvinvointiin ja tukemiseen. Vanhempien vastausten perusteella voidaan tulkita, että palvelu on ollut onnistunut matalankynnyksen palvelu, jota on ollut helppo käyttää ja lähestyä vanhempana.

Vanhemmilla on toiveita käsitellä lapsiin liittyviä aiheita erikokoisissa ryhmissä päiväkodilla, vanhempainiltojen yhteydessä ja psykologin läsnäolo vanhempainilloissa on koettu hyvänä. Psykologi, Jussi Tukiainen näkee myös, että psykologipalvelua päiväkodissa voisi kehittää ryhmämuotoisemmaksi, jonka avulla mm. suurempi ryhmä aikuisia ja perheitä tavoitettaisiin.

Ennaltaehkäisevä työ kuuluu kaikille ja niiden työmuotoja pyritään kehittämään. Kyseinen psykologipalvelu on suuri ennaltaehkäisevän työn panos päiväkodilla päiväkodin perheille. Esille nousi myös, että psykologin

palvelu päiväkodin yhteydessä oli päiväkodin työntekijöille kuin uusi työkalu, johon pystyi tarttumaan tarpeen tullen.

Halusin tehdä opinnäytetyöni aiheesta, joka minua aidosti kiinnosti, sekä aiheesta, josta olisi hyötyä myös muille minun oman oppimiseni lisäksi. Toivon mukaan tästä tutkimuksesta ja sen tuloksista on hyötyä, kun mietitään kyseisen palvelun tulevaisuutta ja kehittämistä, sillä vanhempien omat mielipiteet ovat hyvin tärkeitä ja oleellisia. Näin saataisiin kehitettyä palvelu, joka palvelee hyvin heidän näkökulmastaan ja tarpeistaan katsottuna.

Tutkimuksen tekeminen on ollut pitkä, mutta mielenkiintoinen prosessi, joka on opettanut hyvinkin paljon. Olen erityisesti pitänyt siitä, että olen voinut hakea näkökulmia samasta aiheesta, useammasta eri paikasta. Tämä on antanut aiheelle erilaista elämää ja näkökulmia on tullut useilta tahdoilta mitkä tuovat uusia ajatuskuvioita.

Koen, että aihe on yhteiskunnassamme ajankohtainen. Itse vanhempana tiedostan, että vaatimukset ovat suuret, ja joka puolelle pitäisi riittää. Itse uskon ja toivon, että palvelukehitys kehittyy siten, että palvelut tulevat yhä enemmän asiakasta vastaan tavalla tai toisella asiakkaan luo. Palveluita saisi myös olla helpompi ylipäästänsä löytää ja kynnys niiden käyttöön, niin matala kuin vain ikinä mahdollista. Palveluita ei pitäisi mielestäni tarvita etsiä kovalla työllä, ja yhteiskunnan jäsenien pitäisi olla tietoisia siitä, mitä heille tarvittaessa on tarjolla. Sillä monesti käy niin, että silloin kun apua/tukea tarvittaisiin, ei välttämättä ole voimavaroja alkaa etsiä apua ja tukea siihen mihin itsellä olisi oikeus.

Kyselylomakkeen tekeminen oli haastavampaa kuin osasin odottaa, varsinkin kun jouduin tekemään lomakkeen ennen kuin olin syventynyt niin syvästi kuin yleensä teoriaosuuteen, jotta ehdin tehdä kyselyn pilottiryhmän kanssa, ennen kesälomia. Kysymysten muodot tuli pohtia hyvin tarkkaan ja analysoida mitä vastauksia saan mistäkin kysymyksestä. Kysyin neuvoja ja mielipiteitä

päiväkodin johtajalta, perheneuvolan johtajalta sekä perheneuvolan psykologilta.

Olin tyytyväinen kyselylomakkeen palautettuun määrään. Jaoin kyselylomakkeita 51 kappaletta, josta palautui 31 kpl. Näistä jouduin hylkäämään 3 kpl. Minun käyttööni jäi siis 28 vanhemman vastaukset, jotka riittivät antamaan linjauksen päiväkotipuolukan vanhempien mielipiteistä.

Yhteiskunta muuttuu, ja kehityksen pitää pysyä muutoksien mukana, jotta voimme palvella kuntalaisia hyvällä ja tukevalla tavalla. Ihmisille voi syntyä hyviäkin ideoita uusista palveluista tai olemassa olevien palvelujen kehitysmahdollisuuksista, mutta prosessi toteuttaa niitä ei aina ole yksinkertainen. Uskon, että oleellinen asia on pysyä yhteiskunnassa herkkänä muutoksille ja asukkaiden omille mielipiteille ja tarpeille. Heidän palvelua käyttävät, pitäisi mielestäni olla palvelun kehittäjille hyvinkin suuressa roolissa, sillä uskon, että asiassa ei ole viisasta liikaa olettaa valmiiksi heidän puolestansa, mitä he kokevat tarvitsevänsä.

Ennaltaehkäisevän työn rooli tuntuu hyvinkin tärkeältä ja oleelliselta, ja vahvasti vaikuttaa, että kehitystä tarvitaan nimenomaan sille alueelle. Tuntuu kuitenkin, että yhteiskunnassa ennaltaehkäisevään työhön on paljon vaikeampaa saada rahoitusta, mitä korjaavaan työhön, vaikka korjaavatyö onkin paljon kalliimpaa. Toki ennaltaehkäisevän työn tuloksia joutuu kauemmin odottamaan. Tämä on varmasti hyvinkin vaikea taloudellinen aihe, johon on vaikea löytää oikea tasapaino, sillä kumpaan työhön tieteenkin tarvitaan.

Uskon ja toivon kuitenkin, että yhteiskunnassa työmuodot koko ajan muuttuisivat yhä enemmän ennaltaehkäisevään muotoon, korjaavan sijasta. Korjaavaa työtä tullaan aina tekemään, mutta toivon mukaan tulevaisuudessa ennaltaehkäisevän työn muodot lisääntyvät niin voimakkaasti ja rohkeasti, että korjaavaa työtä voidaan huomattavasti vähentää. Rohkeasti siksi, että ennaltaehkäisevän työn vaikutuksia huomataan ja nähdään yleensä vasta ajan

kanssa tulevaisuudessa, näin on ymmärrettävää, että rahan sijoittaminen siihen muotoon on omalla tavallaan vaikeampaa.

Olen tyytyväinen päätöksiini, että lähdin tekemään juuri tätä tutkimusta ja että päätin tehdä sen itse. Sillä vain sillä keinolla sain mahdollisuuden tietää miten pitkälle pääsen omalla osaamisella. Tutkimus on siis ollut minulle todellinen haasteen paikka ja olen tyytyväinen oman työni panokseen.

Haluan kiittää kaikkia vanhempia, ammattilaisia ja ohjaajia jotka ovat tukeneet opinnäytetyöni tekemistä, tavalla tai toisella.

LÄHTEET

- Akademiker förbundet SSR. 2011. Policy för socialt förebyggande arbete. Pdf muoto. Saatavissa: https://www.google.se/#hl=fi&sclient=psy-ab&q=f%C3%B6rebyggande+arbete&oq=f%C3%B6rebyggande+arbete&gs_l=hp.3..0i19110.60041.65346.2.73631.23.8.5.2.5.4.1691.5887.1j2j1j7-3j1.8.0...0.0...1c.1.5.hp.SLikyTvJGWE&psj=1&bav=on.2.or.r_gc.r_pw.r_qf.&bvm=bv.43287494,d.bGE&fp=6e9a39cba9dc541f&biw=1366&bih=596. Luettu 7.3.2013.
- Alasuutari, M.2003. Kuka lasta kasvattaa? Tampere:Tammer-Paino.
- FINLEX. Saatavissa osoitteista: www.finlex.fi,
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>. Luettu 5.3.2013.
- Haapio ,S., Koski, K., Koski, P., & Paavilainen R. 2009. Perhevalmennus. Porvoo: Ws Bookell Oy.
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11 painos. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Kalajoen kaupunki, saatavissa: http://www.kalajoki.fi/menu_description.asp?menu_id=412. Luettu 19.12.2012.
- Kekkonen, M. 2012. Kasvatuskumppanuus puheena.Tutkimus 72/ 2012. Tampere: Juvenes print, Tampereen Yliopisto paino Oy.
- Kinnunen, U. & Rönkä, A. 2002. Perhe ja vanhemmuus- suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen.Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Kulmala, V. 2003. "Jokaista ammattiryhmää tarvitaan, jotta voimme toimia täyspainoisesti." Tutkimus päiväkotien toimintakulttuurista. Pro gradu – tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Varhaiskasvatuksen laitos. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/18183/G0000264.pdf?sequence=1>. Luettu 18.12.2012.
- Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka, Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. 2. painos. Jyväskylä: Bookwell Oy.
- Lammi-Taskula, J., Ahlström, S. & Karvonen, S. (Toim.) 2009. Lapsiperheiden hyvinvointi 2009. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki: Yliopiston kirjapaino.
- Liias, S. 2013. Päiväkotiki Puolukan johtajan haastattelu. 13.1.2013. Kalajoki. Mannerheimin lastensuojeluliitto 2009. Saatavissa: http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/vanhemmuus_ja_kasvatus/vanhemmaksi_kasvu/olenko_riittava_vanhempana/. Luettu: 27.8.2012.
- Nerg-Öhman, S. 2010. Fostringsgemenskap, fostran i samråd med föräldrarna. Saatavissa: https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:j0BWrbncjfAJ:www.fskompetenscentret.fi/index.php%3Ftarget%3DFile%26action%3Dshow%26cms%255Bid%255D%3D549+&hl=fi&gl=fi&pid=bl&srcid=ADGEESjWibdkr8-G8of9ShXL-InmRjqNUM3tAmBi_N4ePZEhjTky4D1S2j9mp1wZI5hdWDdLS3xd2154hns6W

- [RVomd_4SiTlwInGehK2TNl02oqED923pWG5Ze_0dpmqjfxu7WEJlI_i&sig=AHIEtbSS9ac8r7KaIe3wF9YjTAstCXHK1w](http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=DLFE-7153.pdf). Luettu 3.3.2013.
- Perhepolitiikka Suomessa. 2006. Sosiaali- ja terveysministeriön esitteitä 2006:12. Helsinki: Yliopistopaino. Saatavissa: http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=DLFE-7153.pdf Luettu 23-29.11.2012.
- Pettersson, S. & Svensson, E. 2002. Kvinnors stress i kombination med yrkesliv och föräldraskap. Lunds universitet. Sähköinen versio pdf muodossa löytyy osoitteesta: <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1358504&fileId=1358505>. Luettu 5.3.2013
- Puroila, A-M. 2002. Kohtaamisia päiväkotiarjessa- kehitysanalyttinen näkökulma varhaiskasvatustyöhön. Väitöskirjatutkimus. Oulun yliopisto. Kasvatustieteen tiedekunta. Saatavissa: <http://herkules.oulu.fi/isbn9514266501/>. Luettu 18.12.2012.
- Siltala, S. Päiväkotipuolukan lastentarhanopettajan haastattelu. 6.9.2012. Kalajoki.
- Stakes. Varhaiskasvatuksen perusteet 2005. Pdf-tiedosto. Saatavissa: <http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/7eef5448-e8a3-4887-ab97-19719ea74066>. Luettu 27.8.2012.
- Suomen vanhempainliitto. Saatavissa: http://www.vanhempainliitto.fi/koti_ja_koulu/kasvatuskumppanuus_varhaiskasvatuksessa. Luettu 5.3.2013.
- THL 2012. Saatavissa: http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/lait/varhaiskasvatus/linjaavat/vasu-asiakirja. Luettu. 27.8.2012.
- Tukiainen, J. 2012. Kalajoen perheneuvolapsykologin haastattelu. 14.12.2012. Kalajoki.

PSYKOLOGIPALVELUN HYÖTY-TUTKIMUS

Arvoisat vanhemmat!

Lastemme hyvinvointi ja tulevaisuus on meille erittäin tärkeää, tämän vuoksi on myös erittäin tärkeää pysyä yhteiskunnan muutoksissa mukana ja kehittää palveluita jotka tukevat lapsiamme. Päiväkoti Puolukassa on syyskuusta lähtien ollut tarjolla uudenlainen psykologin palvelumuoto kokeilussa, joka on ollut ahkerassa käytössä.

Kyseisestä palvelusta on tekeillä tärkeä tutkimus, jonka tavoitteena on saada esille tuloksia mm. psykologille Jussi Tukiaiselle, päiväkoti Puolukan johtaja Sari Liiakselle ja muille päättäjille. Tuloksia on tarkoitus kyetä käyttämään palvelun jatkuvuuteen ja kehittämiseen. Keskeisinä tutkimuskysymyksinä ovat: **mikä on vanhempien kokema palvelun tarpeellisuus ja mikä on palvelun tärkeys ennaltaehkäisevästä**

näkökumasta tämän päivän yhteiskunnassa. Tutkimuksen teen

sosionomiopiskelijana opinnäytetyönä ja valmiin työn löytää osoitteesta Theseus.fi ja paperi versiona Origon kirjastosta kokonaisuutenaan keväällä 2013.

Tutkimus on rajattu ainoastaan Teille, Puolukan lasten vanhemmille, ja sen myötä jokaisen teidän vastauksenne ovat **äärimmäisen tärkeitä, myös teidän, jotka ette ole palvelua käyttäneet!** Vastaamiseen menee vain muutama minuutti, ja vastaamisen kautta saatte mahdollisuuden vaikuttaa kalajokisten lasten palvelutarjontaan, sanomalla oman mielipiteenne kyseisestä palvelusta.

Kyselyyn vastataan anonyymisesti ja lomakkeet tuhotaan asiallisella tavalla tietojen käsittelyn jälkeen. Jos tutkimuksesta herää lisää kysymyksiä voitte mielellään ottaa minuun yhteyttä. Kyselyyn vastattuasi, **27.5.2012 mennessä,** voitte laittaa lomakkeen nimettömänä mukaan tulleeeseen kirjekuoreen ja palauttaa kuoren henkilökunnalle suljettuna, jonka myötä lisäämme entisestään Teidän henkilösuojaanne.

Kiittäen Meliza Takala
Sosionomi opiskelija (AMK)
Ylivieskan yksikkö
meliza.takala@cou.fi
Tel: 041 720 4807

Nainen { } **Mies** { }
Ikä **18-30** { } **30-40** { } **40-50** { } **50-60** { }

1. Oletko tietoinen siitä, että päiväkotiki Puolukassa on syksystä lähtien ollut uusi vanhemmuutta tukeva psykologipalvelun muoto?
Kyllä { } **Ei** { }
2. Oletko saanut palvelusta tarpeeksi tietoa päiväkodin henkilökunnalta?
Kyllä { } **Ei** { }
3. Oletko käyttänyt palvelua?
Kyllä { } **En** { } **Useammin kuin kerran** { }
4. Käytätkö palvelua, jos mahdollista, tarpeen mukaan uudestaan/ensimmäisen kerran tulevaisuudessa?
Kyllä { } **Ei** { }
5. Onko kynnys palvelun käyttämiseen matala?
Kyllä { } **Ei** { }
6. Onko kyseinen palvelumuoto laskenut kynnystä mennä puhumaan psykologin kanssa?
Kyllä { } **Ei** { }
7. Onko palvelu lapsen edun mukaista?
Kyllä { } **Ei** { }
8. Oletko sitä mieltä että palvelumuoto tukee vanhemmuutta?
Kyllä { } **Ei** { }
9. Oletko sitä mieltä että vanhemmuutta tukeva palvelumuoto on tarpeen tämän päivän kiireisessä yhteiskunnassa?
Kyllä { } **Ei** { }
10. Jäisikö niin sanotut pienet huolet sanomatta/kysymättä ammattilaiselta, jos palvelua ei olisi päiväkodin/esikoulun yhteydessä?
Kyllä { } **Ei** { }
11. Jos palvelua ei olisi ollut päiväkodissa, uskotko että olisit tähän mennessä hakenut tukea/neuvontaa ammattilaiselta muualta?
Kyllä { } **Ei** { }
12. Olen sitä mieltä että minua kunnioitetaan vanhempana palvelun yhteydessä
Kyllä { } **Ei** { }
13. Oletko sitä mieltä että kyseistä palvelumuotoa kannattaa jatkaa?
Kyllä { } **Ei** { }
14. Millä tavalla palvelua voisi kehittää vanhemman näkökulmasta katsottuna?

LÄMMIN KIITOS KAIKILLE VASTAAJILLE